

PLJESAK DLAN-OM

UMJETNOST

DAWN JANI BIRLEY I RAMESH MEYYAPPAN
GLUHI KAZALISNI PAR

ZANIMLJIVOSTI

GIULLAUME AMONTONS
GLUHI FRANCUSKI ZNANSTVENIK I IZUMITELJ

ZANIMLJIVOSTI IZ POVIJESTI

HARROLD WHITTLES
PRVI PUT ČUJE ZVUK 1974

ZABAVNI KUTAK

KAKO ČESTITAT: SRETAN BOŽIĆ I NOVU GODINU
NA ZNAKOVNOM JEZIKU?

broj.

PLJESAK DLAN-OM

ISSN 2991-1168

Broj 7 / prosinac / 2023

UREDNIŠTVO

Izdavač: Udruga "Kazalište, audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN"

Glavni urednik: Angel Naumovski

Odgovorni urednik: Angel Naumovski

Urednici: Lino Ujčić i Angel Naumovski

Dizajn i priprema za tisak: Lino Ujčić

Fotografije: foto arhiv Dlan

Dizajn na naslovnici: Lino Ujčić

Tisak: Tiskara Ban

Adresa: Korčulanska 10, 10000 Zagreb

E-mail: udruga.dlan.zagreb@gmail.com

Web stranica: www.dlan.hr

IBAN: HR 95 24020061100074154

OIB: 51629434968

Matični broj: 1608037

Časopis izlazi uz financijsku podršku:

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIKA

Zatišje traje, traje...

3 str.

ZANIMLJIVOSTI

Guillaume Amontons, gluhi

francuski znanstvenik i izumitelj

4 str.

UMJETNOST

Dawn Jani Birley i Ramesh

Meyyappan - gluhi kazališni par

6 str.

DOGAĐANJA

5. UPSET Art Festival

8 str.

ZANIMLJIVOSTI IZ POVIJESTI

Harold Whittles,

prvi put čuje zvuk, 1974

13 str.

ZANIMLJIVOSTI

Imena za Djeda Mraza

iz cijelog svijeta

14 str.

ZABAVNI KUTAK

Kako čestitat: Sretan Božić

na znakovnom jeziku?

17 str.

ZABAVNI KUTAK

Kako čestitat Novu godinu

na znakovnom jeziku?

18 str.

Zatišje traje, traje ...

Dragi čitatelji i pratitelji programa i projekata,

Bura nikako da dođe ... Hm, možda nije vrijeme da dođe, jer su juga, maestrali, tramontane i lagani povjetarci na snazi. Ili, jednostavno, zapalila se prva advent svijeća odnosno prva prosinačka nedjelja je prošla i dok vi dobijete ovaj prosinački primjerak časopisa bit će valjda tri adventa iza nas. Znaite, pripreme za tisak, prijelom i sam tisak pa dok Djed Božićnjak ili Djed Mraz podijeli raji sveto pismo DLAN-ovo. Razlog je to kaj još Bura nikako da dođe. Možda jer negdje u svima nama tinja Scrooge, Grinch ili zločesti vražićak koji nikako da se primiri sa svojom situacijom, položajem ili kajtijaznam kaj u našim životima.

Evo, počinjem od sebe. Dolaze nam veseli blagdani, božićni ugođaji, obiteljska druženja, vremena opraštanja i pomirenja, a meni umjesto toga dođe mali zeleni Grinch i kaže: „E jarane, tebi figa ove godine!“. Pas mu mater.

No, nadam se veselom siječnju i još veseloj veljači u kojem ću iskoristiti zimsko praznike – bome ću jako dobro i kvalitetno iskoristiti i dati srednji prst propalom prosincu.

U ovom broju čitat ćete i gledati materijale o gluhom znanstveniku i izumitelju prije nekoliko stoljeća, a dan danas jav-

nost smatra da gluhe, nagluhe, gluho-nijeme ili osobe oštećena sluha nisu za neke poslove kvalificirani ili sposobni.

Čitat ćete i zanimljivosti glumačkog para koji su dugo godina aktivni na pozornici, društvenim mrežama itd. i slobodan sam i ponosan to reći da sam imao čast poznavati Ramesha. Sve najbolje o njima.

I iza nas je prošao uspješan nastup predstave „Tužni klaun“, svirke „Deaf Band DLAN“ i „Deaf Arrt Band“ na UPSET Festivalu i imate što o tome čitati u ovom broju.

I šlag na kraju, gledat ćete čestitke na znakovnim jezicima iz Svijeta i uvidjeti bogatstvo, šarolikost i različitost znakovnih jezika.

Lijep pozdrav, želim vam svako dobro i Čestit Božić, te 2024. godina. I ja sebi to želim ... Možda kad tramontana, maestral, jugo, lagani povjetarci ... prođu.

Vaš Angel
PLJESAK
DLAN-OM

Guillaume Amontons, gluhi francuski znanstvenik i izumitelj

Guillaume Amontons rođen je u Parizu 1663. godine.

Sin je odvjetnika, a gluhoća mu je bila uzrokovana teškom bolešću tijekom djetinjstva i uživao je u izradi tehničkih aparata umjesto igre i igračaka poput druge djece.

Ubrzo, tijekom mladosti, postao je strastven stvaratelj instrumenta, koji se koriste u fizičkim eksperimentima.

Intuitivan i veliki izumitelj

U dobi od 24 godine izumio je higrometar, uređaj za mjerenje stupnja vlažnosti zraka, i predstavio ga u Francuskoj Akademiji znanosti.

Njegov san bio je pripadati ovoj Akademiji i konačno ga je ostvario u dobi od 36 godina, kada je formulirao tri važna zakona trenja koji se danas proučavaju u svakom priručniku fizike:

- 1. Sila trenja izravno je proporcionalna primijenjenom opterećenju.*
- 2. Sila trenja je neovisna o prividnoj površini kontakta.*
- 3. Kinetičko trenje je neovisno o brzini klizanja.*

Njegov posljednji veliki izum napravio je neposredno prije nego što je umro,

1705. godine, stvorivši termometar za zrak, barometar, instrument koji se koristi za mjerenje tlaka zraka, što je temeljno u navigaciji, zrakoplovstvu ili planinarenju. Velika je novost njegova barometra što nije imao ni žive ni alkohola kao svi do tada poznati barometri.

Amontons je također imao veliku intuiciju: njemu se pripisuje da je prva osoba koja je razmotrila temperaturu apsolutne nule, koju je znanost dugo proučavala u sljedećim stoljećima, a priznaje se da je bio prva osoba koja je radila na optičkom telegrafu, iako je konačno neće dobiti financijsku potporu za njegovu izgradnju.

U svom umu imao je ideju da ga mogu koristiti gluhe osobe, budući da tradicionalni telegraf nije bio dostupan. Optički telegraf radi ovako:

To je sustav koji koristi niz stanica, obično tornjeva, u svrhu prenošenja tekstualnih informacija putem vizualnih signala. Postoje dvije glavne vrste takvih sustava; semafori koji koriste zakrenute krakove pokazivača i prenosi informacije u skladu sa smjerom u kojem pokazuju pokazivači, i telegraf sa zatvaračem koji koristi ploče koje se mogu rotirati da blokiraju ili propuštaju svjetlo s neba iza sebe za prenošenje informacija.

Ilustracija Guillaumea Amontona iz 1690. koja prikazuje jedan od njegovih izuma iz 1690. (ilustracija iz 1870. Hulton Archive)

Amontons je vjerojatno jedini gluhi znanstvenik koji se pridružio Francuskoj akademiji znanosti. Daleko od toga da se žalio na svoju gluhoću, Amontons nikada nije otišao liječniku i rekao je da je zahvalan što mu je gluhoća omogućila da se usredotoči na svoj znanstveni rad bez ometanja.

Krater otkriven na Mjesecu uzrokovan nekim udarcem nazvan je u njegovu čast, pa je poznat kao krater Amontona.

*

Dawn Jani Birley i Ramesh Meyyappan, - gluhi kazališni par

Na pozornici kazališnog centra u sklopu Summerworksa Ramesh Meyyappan adaptirao je, kreirao i režirao je „Lady M (Margaret)“ – zapravo je to nova adaptacija Macbetha za gluhe osobe koja istražuje poznati Shakespeareov moćni par s intersekcijskim iskustvom i za gluhu i za čujuću publiku. Ovo svjetsko premijerno izvedbeno djelo prva je produkcija 1s1 Theatra s Dawn Jani Birley i Sturla Alvsvåg u naslovnim ulogama Lady Macbeth i njezinog supruga.

Dawn Jani Birley

Ramesh Meyyappan

Ramesh je iz Singapura. Nije dobio nikakvu formalnu obuku u kazalištu. Tijekom odrastanja gledao je Deaf Theatre dok je bio mlad jer je postojala institucija u Singapuru i bio je fasciniran njihovim radom. Nakon škole, Ramesh se uključio u kazališnu grupu. Imao je priliku raditi s gluhim i nagluhim glumcima osam godina, gdje je puno toga naučio.

Nakon tog vremena, Ramesh je znao da mu trebaju novi izazovi i da pronade nešto drugačije. Preselio se u Englesku i studirao na Liverpoolskom Institutu za stvaralačke um-

jetnosti. Bio je jedini gluhi student kad se upisao, jer su svi ostali čuli. Srećom, ovih osam godina koje je proveo u Singapuru, omogućilo mu je da se bolje snalazi u programu, jer su komunikacijski problemi bili vrlo izazovni.

Nakon nekoliko godina, Ramesh je počeo graditi veze s drugim studentima. Na Institutu u Liverpoolu počeo je glumiti sa čujućim glumcima. Ramesh se tako usavršavao kroz aktivno sudjelovanje u kazališnim grupama. Razvio je osjećaj za azijsko i zapadno kazalište, te je te komponente uspio ugraditi i oblikova-

ti u svojim nastupima kao glumac i umjetnik. Kad je trideset godina predavao engleski u srednjoj školi, 'MacBeth' mu je bio jedna od najdražih djela to je podijelio s učenicima, koji su pokazivali veliki interes.

Dawn Jani Birley je oduvijek voljela kazalište, ali ga nije imala priliku proučavati dok je odrastala u Kanadi. Dawn J.B. dolazi iz obitelji gluhih treće generacije, odrastala je u Kanadi, jako je voljela kazalište, te je željela nastaviti karijeru u kazalištu... Sudbina ju je odvela u Skandinaviju te je tamo otkrila profesionalno kazalište na znakovnom jeziku s gluhim glumcima. Napokon je mogla po prvi put otići u kazalište i vidjeti predstavu na svom jedinstvenom jeziku.

Bila je oduševljena ovim otkrićem i jako sretna. Sprijateljila se s kazališnim ljudima, bila je oduševljena kazalištem i pohađala je tečajeve kod stručnjaka za gluhe osobe. Na ljetnoj školi. Stručno se usavršavala u Skandinaviji. Zatim je 2016. pohađala magisterij iz kazališne umjetnosti u Londonu. Od tada s ponosom tvrdi da radi na svom životnom pozivu.

Ramesh Meyyapan je predstavu „Lady M (Margaret)“ režirao 2004. godine Pod utjecajem Shakespeareovog 'Macbetha', 'Lady M (Margaret)' je jednosatna produkcija koja istražuje jednu od ključnih životnih tema - sukobe i nesporazume u braku, te osjećaje krivnje i tuge u bračnim odnosima.

Publika ima prilike vidjeti kako se ta drama odvija pred njihovim očima. Ramesh se u svojoj adaptaciji i režiji fokusira na lik Lady M i na to da je publika pažljivo promatra. Za Dawn Jani Birley je pak predstava priča ispričana i sa gledana iz više perspektiva, te je dodala: "Kako bismo izgradili autentične mostove međukulturalne razmjene između zajednica gluhih i onih koji čuju, od vitalne je važnosti da gluhi umjetnici imaju svoj stav, dostojanstvo – ili da budu osnaženi i podržani u pričanju vlastitih priča – umjesto da budu prikazani na način na koji nas sustavno drugi percipiraju."

5. UPSET ART FESTIVAL

11-12 / 11 / 2023
CENTAR ZA KULTURU TREŠNJEVKA
ZAGREB

5. UPSET ART FESTIVAL

UPSET ART festival, peti po redu, tradicionalno se održavao u Centru za kulturu Trešnjevka od 6. do 14. studenog 2023.

Festival je uistinu bio inkluzivan, jer su u programskim sadržajima sudjelovale i osobe s invaliditetom, bilo kao glavni akteri ili kao stručni suradnici koji su izricali svoje mišljenje o kvaliteti samih programa. Cijeli program festivala vodio se porukom inkluzije i motom 'ništa o nama bez nas.

Program je prezentiralo čak 175 umjetnika i umjetnica sa i bez invaliditeta, podijeljenih u 43 programa koji su uključivali izložbe, predstave, koncerte, plesne i glazbene, edukativne i stručne programe za sve uzraste. Festival su sufinancirali Gradski ured za kulturu i civilno društvo te Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, pod pokroviteljstvom Hrvatskog društva skladatelja, a izvrsno organizirao, vodio i sve uspješno uskladio organizator gospodin Ivan Hromatko.

U likovnom programu bile su upriličene izložbe umjetnika sa i bez invaliditeta iz sedam hrvatskih županija te 'Inkluzija' - skupna izložba radova pristiglih na natječaj za vizualni festival, uključujući i pobjednički rad „S potragom za kod“ Lucije Agić i član „Dlana“ Lino svoje je slike izlagao na temu „Igre“.

U glazbenom programu publika je uživala u koncertima gluhih umjetnika Deaf ARRT banda, Mailman & Slowfinger te Deaf banda DLAN.

Kazališnom su predstavom „Tužni klaun“ zabavili publiku glumci iz „Dlana“.

A ove godine festival je ugostio profesionalno kazalište gluhih 'Rajduga' koji su u Zagreb stigli iz ukrajinske prijestolnice Kijeva. Kazalište gluhih Rajduga (Kijev, Ukrajina). Na hrvatskom – kazalište "Duga", a službeno Republičko kazalište mimike i geste "Duga" nastalo je 1969. godine u Kijevu (Ukrajina). Ideja o stvaranju profesionalnog kazališta za gluhe pripada voditelju Središnjeg odbora Ukrajinskog društva gluhih K.V. Filonka, a njegova inspiracija, organizacija i prvo umjetničko vodstvo pripada gluhom umjetniku Isaaku Aronovychu Sapozhnikovu. Skupina od 1997. godine djeluje u sklopu Kulturnom centru Ukrajinskog društva gluhih, te mu je službeni naziv pojednostavljen u kazalište "Duga". Kazalište djeluje već 54 godine, a njihov ansambl se sastoji od 23 profesionalnih gluhih umjetnika i kulturnih djelatnika.

*"Šumska ekstravaganca",
kazalište gluhih Rajduga iz Kijeva*

U Hrvatsku su došli sa ansamblom od 12 gluhih umjetnika, a na UPSET ART festivalu su izveli predstavu „Zaćarana ljepotica“ zajedno sa glumcima iz kazališne sekcije Ukrajinske zajednice grada Zagreba.

Kroz povijest svog djelovanja kazalište je imalo nekoliko generacija talentiranih glumaca i ogroman repertoar. Povijest kazališta uključuje desetke predstava i raznih programa praćenih znakovnim jezikom. Danas ih je na repertoaru 12. Posebnost kazališta mimike i geste, koja je zapravo položena u njegov naziv – "Duga" – je više žanrovska i kreativna raz-

nolikost umjetničkog izraza. Glumačka ekipa tijekom svih godina su talentirani gluhi glumci, svatko sa svojim jedinstvenim vještinama i radom, prenio je tu posebnost i jedinstvenost kazališta "Duga", koja je suptilno, ali istovremeno vrlo zorno i profesionalno je prenosila i prenosi do danas bezgraničnu kreativnosti gluhih glumaca. Kazalište "Duga" pruža raznolikost žanrova kazališne umjetnosti, koji su predstavljeni u njegovom repertoaru od od prvog dana do dan danas – pantomima, koreografija, varijete, pjesma, cirkuske točke, ekvilibri, iluzija, drama. Suptilna kombinacija svih mogućih vrsta umjetnosti u vještim pokretima i plastičnosti glumaca i kreativnog rada redatelja s prožimanjem kulture gluhih čini kazalište jedinstvenim kulturnim i inkluzivnim fenomenom, koji se trudi pokazati društvu bezgraničnost i vrijednost svake osobe kroz profesionalno kazališno stvaralaštvo.

U kazalištu "Duga" svi umjetnici su gluhi. U stvaralaštvu koriste samo pantomimu i znakovni jezik Kazalište mimike i geste "Duga" je kroz svoju povijest gostovalo u više zemalja te je laureat mnogih festivala i natjecanja.

Danas Kazalište mimike i geste "Duga" nastavlja s radom usprkos ratu i teškim uvjetima koji nedvojbeno imaju utjecaj na njegov umjetnički život, te rado prihvaća pozive na turneju. Naime, u 2022. godini kazalište je sudjelovalo plastičnom predstavom „Šumska pjesma“ na festivalu "Glumački susreti osoba s invaliditetom" u Katowicima (Poljska), a u ožujku 2023. je bilo pozvano sa na poseban nacionalni festival: "Zajedno smo!" u grad Kaunas (Litva)."

Svi sudionici - gosti, posjetitelji i aktivni stvaratelji zaista su uživali u bogatstvu ponuda, doživljaja, ideja, zajedništva i brojnih susreta. A sve je to bilo moguće zahvaljujući izvrsnom organizatoru neumornom, odličnom - Ivanu Hromatku.

*

Deaf ARRT Band

*Fotografije:
Josip Bolonić*

Deaf band DLAN

Mailman & Slowfinger

“TUŽNI KLAUN”
UPSET ART FESTIVAL 12.11.2023

*Fotografije:
Josip Bolonić*

*“Šumska ekstravaganca”,
kazalište gluhih Rajduga
iz Kijevea*

*Zajednička izložba i Dlanovac Lino
sa svojim slikama “Igre”*

Susret Dlanovaca i prijatelja iz Ukrajine

Točan trenutak kada Harold Whittles, rođen gluh, čuje prvi put nakon postavljanja slušalice

Harold Whittles prvi put čuje zvuk, 1974

Ova emotivna slika prikazuje prilično začuđenog dječaka: on nije siguran što se događa ili kako se to događa. Iz svijeta tišine, odjednom je prebačen u svijet bogatog, živog zvuka.

Novo je, čudno je, a također je i pomalo zastrašujuće. Njegove se male oči šire od čuda i jedva čeka odgovoriti na ovaj novi svijet koji mu je predstavljen.

Harold Whittles, mali dječak, upravo je dobio slušni aparat. Do tada gluh, Harold

je upoznao zvuk s dolaskom tehnologije na njegov prag. Baš kad mu je liječnik namjestio slušni aparat, prvi val zvuka probudio je uspavano osjetilo u malom dječaku.

Upravo u tom trenutku, fotograf Jack Bradley zamrznuo je scenu u kadru iza objektiva. Fotografija je objavljena u izdanju Reader's Digesta iz veljače 1974., u članku "Nezaboravni trenuci uhvaćeni na filmu".

Imena za Djeda Mraza iz cijelog svijeta

Malo je tako prepoznatljivih figura kao što je Djed Mraz. Njegove crvene obraze i veselo lice može se vidjeti na TV-u, na plakatima i u trgovačkim centrima diljem svijeta u tjednima koji prethode Božiću. Iako su njegovo ime i slika gotovo posvuda, znate li zašto se Djed Mraz zove tim imenom—ili Sveti Nick, Sveti Nikola, Djed Božićnjak ili bilo koji drugi slični nadimci ?

Djed Mraz je povezan sa Svetim Nikolom, koji je zaštitnik djece. Amerikanizirano ime Djed Mraz potječe iz 1765—75., a izvorno dolazi od nizozemskog imena Sinterklaas. Posljednji djelić nizozemskog imena, Klaas, skraćena je za Niklaas ili Nicholas. Ispostavilo se da su Nizozemci imali veliku ulogu u vezi Djeda Mraza kakvog danas poznajemo.

Koja su druga imena za Djeda Mraza iz cijelog svijeta?

U SAD-u, vesela verzija Djeda Mraza s bujnom bradom i truhom pojavljuje se posvuda u prosincu. Ipak, to nije jedini prikaz ili ime Djeda Mraza diljem svijeta. Ono što ćete nazvati čarobnim davateljem darova koji se vozi na saronicama uvelike ovisi o tome gdje se nalazite.

HRVATSKA

Kršćanska tradicija se miješala sa ideologijom iz doba komunizma, a sad sa amerikanizacijom Djeda mraza. U obiteljima se iščekivalo i čeka 6. prosinca svetog Nikolu sa očišćenim čizmicama, stavljenih na prozore. Sveti Nikola je derivao dobru djecu slatkišima i jabukama, orasima, u naše vrijeme i sa igračkama. U sjevernoj

Hrvatskoj Svetog Nikolu pratio bi strašni lik Krampus koji bi stavljao zločestoj djeci šibe i plašio bi djecu, otiماo im darove. Za Božić bi djeca dobivala poklone ispod jelke, kao dar od Isusa koji na Božić slavi rođendan. A Djed Mraz, američka verzija dolazio bi djeci s poklonima za vrijeme komunizma uoči Nove godine, a sada dolazi uoči Božića.

Argentina: Papá Noel, El Niño Dios

Azerbajdžan: Şaxta Baba (Froze Dad)

Austrija: Christkind (Christ child)

Australija: Santa Claus te St. Nick, a zanimljivo je da djeca i njima pripremaju poklone - čašu mlijeka za djedicu te malo mrkve za sobove.

Belgija: Za stanovnike francuskog govornog područja Father Christmas je Père Noël, a za one nizozemskog govornog područja to je Kerstman dok je Sveti Nikola za one iz francuskog dijela Belgije Saint Nicholas odnosno Santa Claus, a za one iz nizozemskog dijela Sinterklaas.

Bolivija: Papá Noel, El Niño Dios

Bosna i Hercegovina: Djed Božićnjak, baš kao i kod nas, u Republici Srpskoj je još uvijek ostao Djed Mraz. Stiže tek za Novu godinu.

Brazil: Papai Noel, Bom Velhinho

Bugarska: Dyado Koleda, iako u socijalizmu nisu baš štovali ovu tradiciju danas imaju grad Velikiy Ustjug kojeg su proglasili gradom Djedice.

Cipar: tu caruje Saint Basil

Češka: Česi imaju svog Ježíška i Mikuláša - Sv. Nikolu, Nicholasa, koji je zapravo njihov Santa Claus, a on djeci stiže 5. prosinca, odnosno u noći između 5. i 6. prosinca. Princip je isti kao i kod nas - bez ulaštene čizmice na prozoru nema ni darova, a zanimljivo je i to iako je Mikuláš Santa Claus, on nema nikakve veze s Božićem.

Čile: Viejito Pascuero

Danska: Julemanden koji ne živi u Laponiji već na Greenlandu.

Estonija: Jõuluvana

Finska: Joulupukki

Francuska: Ime Père Noël doslovno se prevodi kao "Djed Božićnjak". Izvorna verzija Père Noëla ima ogrtač i pletenu košaru, a on luta sa svojim magarcem Guijem (što u prijevodu znači "imela"). Djeca ostavljaju svoje cipele s hranom (mrkva i drugo povrće) za Guija, a Père Noël zamjenjuje hranu za magarca darovima. Djeda Mraza prati Père Fouettard, da bi bičevao one s popisa zločestih.

Grčka: kao i na Cipru Grci imaju svog Saint Basila, a koji je ne stiže djeci na naš Božić već na našu Novu godinu.

Island: iako ga nazivaju Jólasveinar, u islandskim bajkama se spominje čak 13 djedica.

Irska: Daidí na Nollag

Italija: Babbo Natale i La Befana

Babbo Natale, poneki ga zovu i Gesù bambino, i to onda kada je potrebno naglasiti pripadnost kršćanskoj zajednici. Zanimljivo je da Talijani poklone ne dobivaju samo na Božić već se u dijelu Italije dječica vesele i La Befani, staroj bakici na metli koja stiže 12 dana od Božića, točnije 6. siječnja kada se slavi Sveta tri Kralja, koji se dolaze pokloniti Isusu rođenom u jaslicama. La Befana je ugostila sveta tri kralja dok su bili na putu za Betlehem, ali im se nije mogla pridružiti na putu. Nakon što su otišli, pokušala ih je slijediti s košarom darova, ali nije uspjela. Njezina potraga za Isusom nastavlja se noć uoči Bogojavljenja, a dobroj djeci koju nade u domovima ostavlja slatkiše, a zločestoj stavlja ugljen. Osim La Befane koja poklone ostavlja u pripremljenim čarapama, u dijelu Italije (Trstu i okolici) pod utjecajem naših i slovenskih običaja, djeca čekaju i Svetog Nikolu dok u Bergamu, Udinama, Cremoni, Parmi, Veroni, Trentinu i drugim gradovima sjeverne Italije poklone nosi i Sveta Lucija (13. prosinca).

Japan: Santa-san. S vremenom je Djed Mraz postao sve popularniji diljem svijeta. U Japanu je Božić prihvaćen kao zapadnjačka tradicija, a Djed-san se pojavljuje u robnim kućama tijekom praznika ili na dobrotvornoj

priredbi poznatij kao SantaCon festival.

Kanada: Santa Claus te Le Père Noël

Kolumbija: El Niño Jesus

Latvija: Ziemassvētku vecītis

Lihtenštajn: Christkind

Litva: Kalėdų Senelis

Luksembourg: Kleeschen

Mađarska: zanimljivo je da djeci u Mađarskoj poklone ne nosi nikakav djedica već mali anđeli i mali Isus (Jézuska odnosno Kis Jézus), a baš kao i Česi i Mađari imaju svog Mikulása, odnosno Nicholasa, koji je zapravo Sveti Nikola koji se na isti način slavi i njeguje kao i kod nas.

Makedonija: Dedo Mraz

Meksiko: Santo Clós, El Niño Dios (God child odnosno Isus) te Los Tres Reyes Mago

Nizozemska: Izvorna priča o Djeđu Mrazu počinje s redovnikom svetim Nikolom. Živio je kasnih 200-ih na području današnje Turske i stekao je reputaciju pomaganja drugima dajući svoj naslijeđeni novac. Nakon što ga je katolička crkva proglasila svecem, ljudi su ga obožavali kao zaštitnika djece i pomoraca. Slavili su njegov život svake godine 6. prosinca, na dan njegove smrti. Nizozemci su Svetog Nikolu zvali Sinterklaas, I u kasnim 1700-ima, Nizozemci su imali snažnu vezu s New York Cityjem—gradom prvim imenom New Amsterdam. Njujorške su novine izvijestile da su nizozemske obitelji održavale obiteljska okupljanja za Sinterklaas 6. prosinca 1773. i 1774. godine. Sinterklaas je kraća verzija nizozemskog imena za Svetog Nikolu: Sint Nikolaas. On ima biskupski šešir i bijelog konja na kojem jaše i donosi djeci darove, nema nikakve sobove ni toplo crveno odjelo.

Njemačka: Der Weihnachtsmann, Heilige Nikolaus i Christkind, Weihnachtsmann ili Christkind koji je češći gost u južnim dijelovima zemlje.

Peru: Papá Noe

Norveška: Julenissen, koji nije zapravo klasični djedica već više postariji patuljak. Novi Zeland: kod Novozelandana nema djedice već Malog Isusa znanog kao Jesus Christmas.

Poljska: Świąty Mikołaj, poput njemačke

Heilige Nikolaus , ova verzija "Svetog Nikole" oblači se u biskupsko ruho i predaje darove 6. prosinca, na dan svečevog blagdana. Djeca pišu pisma Świętyju Mikołaju, a zauzvrat dobivaju tradicionalne poljske slastice, kao što su pierniczki preliveni čokoladom (vrsta kolačića od đumbira).

Portugal: Pai Natal

Rumunjska: Moş Crăciun

Rusija: Dedt Moroz je nositelj darova oko zimskih praznika u Rusiji. Legenda kaže da je Dedt Moroz putovao okolo na sanonicama i jednog dana ugledao djevojku koju je izbacila maćeha. Dedt Moroz dao joj je dijamante za njenu dobrotu i pretvorio njenu zlu polusestru u led. Djed Mraz, stiže s darovima šest dana nakon Božića.

Sjedinjene Američke Države: Nizozemski Sinterklaas transformirao se malo po malo u američku verziju Djeda Mraza (anglizirano ime i sve ostalo) koju ljudi danas prepoznaju. Pisac Washington Irving nazvao je svetog Nikolu svecem zaštitnikom New Yorka u Povijesti New Yorka, a svećenik Clement Clarke Moore opisao je Djeda Božićnjaka kao "pravog veselog starog vilenjaka" u svojoj pjesmi "Posjet svetog Nikole" iz 1822. (iako možda vam je bolje poznato kao "To je bila noć prije Božića"). Godine 1881. Harper's Weekly napisao je pjesmu o čovjeku s trbuhom, bradom i vrećom igračaka, za djecu. U Sjedinjenim Državama slavi se i Kriss Kringle dolazi od njemačkog Christkindl ili "dijete Krist". Izvorni film iz 1947. Čudo u 34. ulici. Na Havajima je Shaka Santa koji putuje sa svojom ženom Tūtū Mel , a obučeni su tipičnu odjeću za odmor.

Slovačka: Ježiško

Slovenija: Miklavž, Dedek Mraz, Božiček

Srbija: Ravna se po Julijanskom kalendaru pa njihov Djed Mraz, stiže na našu Novu godinu

Škotska: Bodach na Nollaig

Španjolska: Papá Noel (Father Noel) s time da se u različitim djelovima Španjolske naziva drugačije. Tako ga u Kataloniji nazivaju Tió de Nadal, Baski ga zovu Olentze-

ro, u djelovima Galicije i Kantabrije zove se Apalpador. No, važno je znati da su u Španjolskoj djeci znatno draži Los Reyes Magos ili samo Magi što su zapravo Sveta tri kralja koja djeci donose više poklona no Papá Noel.

Švedska: Jultomten

Švicarska: Christkind je najuobičajeniji, neka ga nazivaju ih Le Père Noël odnosno Babbo Natale.

Turska: Noel Baba, ako je Turska muslimanska zemlja, kao jedna od najmultikulturalnijih zemalja među takvima Turska je već odavno, radi manjinskog kršćanskog stanovništva preuzela svog Noel Babu.

Ukrajina: Did Moroz, a slave i Svetog Nikolu odnosno Sviaty Mykolaya.

Urugvaj: Papá Noel, El Niño Dios

Velika Britanija: Engleska verzija Djeda Mraza, Djed Božićnjak , bira zeleni ogrtač s kapuljačom umjesto crvene odjeće, a ima štap i vijenac božikovine. Naziv potječe iz 1650—60. Za ljude koji su upoznati s knjigom Božićna pjesma Charlesa Dickensa , Djed Božićnjak vrlo nalikuje Duhu božićnog dara.

Venezuela: Niño Jesús San Nicolás

Wales: Siôn Corn

Skeniraj i pogledaj video kako znakovati
DJEDA MRAZA
na svjetskim znakovnim jezicima?

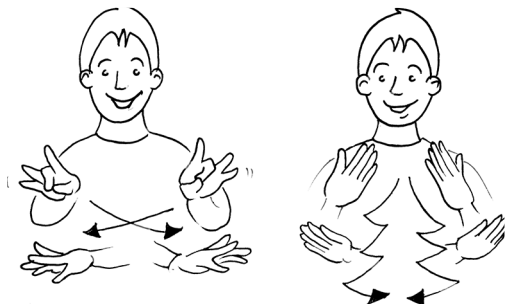
<https://youtu.be/EP5I021kVOY>

Kako čestitati: “Sretan Božić” na znakovnom jeziku?

Božić je rođendan Isusa Krista i slave ga kršćani sa oduševljenjem diljem svijeta. Mnoge zajednice to doživljavaju kao kulturno i vjersko slavlje.

U većini zemalja je Božić državni blagdan. Kršćani religiozno slave ovaj događaj. Zanimljivo je da i mnogi nekršćani također slave taj događaj.

Isus je rođen u Betlehemu prije više od 2000 godina i njegovim rođenjem počinje računanje vremena – nova era.

“Sretan Božić” na Hrvatskom znakovnom jeziku

Različite teorije o točnom datumu Božića:

Postoji više hipoteza o datumu Isusova rođenja, a to je bilo početkom četvrtog stoljeća. Crkva ga je kasnije fiksirala na datum 25. prosinca. Ovaj datum odgovara datumu zimskog solsticija (zimski solsticij se događa kada se Zemljini polovi nagnu što je moguće više) u rimskom kalendaru.

Ovaj datum je nakon točno devet mjeseci od Navještenja Isusovoj majci da će roditi Spasitelja svijeta 25. ožujka, a slučajno je i datum proljetnog ekvinocija. Iako većina ljudi slavi Božić 25. prosinca po gregorijanskom kalendaru, ljudi u istočnim kršćanskim crkvama također slave Božić 25. prosinca, ali po Julijanskom kalendaru, što je 7. siječnja.

Ljudi slave Božić prvenstveno vjerujući da je njihov Bog došao na svijet kao čovjek da na sebe preuzme grijeh i spasi svakog čovjeka čovječanstvo, te ne obraćaju previše pažnje na točan datum rođenja.

Druga imena za Božić:

Postoji mnogo drugih imena koja su se koristila za označavanje Božića kroz povijest. Anglosaksonci su blagdan nazivali 'sredinom zime'. Natiuitei iz latinskog jezika također se ponekad koristio za Božić. Rođenje govori o rođenju i latinska je riječ. Riječ Noel u Engleskom jeziku se upotrebljava od 14. stoljeća, a potječe iz starog francuskog jezika i znači rođenje (dan).

Kako čestitati Božić:

Sretan Božić jedna je od najčešćih božićnih čestitki. Čestitajući jedni drugima želimo ljubav, zajedništvo, radost, mir, Božić znači i darivanje, naročito djece, vezuje se za ukrašavanje svojih domova i biti s obitelji.

Podrijetlo:

Prilično je nepoznato pratiti kako je „Sretan Božić“ počeo kao najčešća božićna čestitka. Međutim, drevni zapis sežu do 1534. godine kada je biskup Rochestera, John Fisher, upotrijebio taj izraz u Engleskoj.

Merry vs Happy u SAD-u i Velikoj Britaniji:

Ljudi različitog podrijetla različito čestitaju rođendane ovisno o svojoj regiji. Kako se „Sretan Božić“ koristi za prenošenje božićnih čestitki, tako ljudi koriste „Sretan“ u svojim čestitkama napr:

- *Sretan rođendan*
- *Sretan dan zahvalnosti*
- *Sretna Nova godina*
- *Sretan dan državnosti*

Svatko ima drugačiju perspektivu o riječima koje koristi, no 'sretan' opisuje i osjećaje i stanje.

„Merry“ se proslavio u Božićnoj pjesmi slavnog pisca Charlesa Dickensa. „Božićna pjesma“ jedna je od najpopularnijih pjesama u Sjedinjenim Državama.

Izgovaranje „Sretan Božić“ na znakovnom jeziku:

Ljudi iz svih krajeva slave ovaj blagdan s puno radosti. Ljudi koji imaju probleme sa sluhom koriste znakovni jezik kako bi prenijeli svoje osjećaje, izraze i brige. Znakovni jezik postao je popularan i stručnjaci sve više potiču ljude na učenje znakovnog jezika zbog bolje komunikacije sa gluhima.

Skeniraj i pogledaj video kako znakovati
“BOŽIĆ”
na svjetskim znakovnim jezicima?

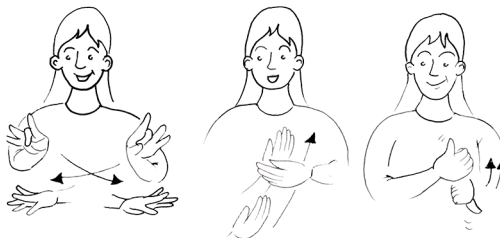
ZABAVNI KUTAK

Kako čestitati Novu godinu na znakovnom jeziku?

Nova godina se slavi po Novom gregorijanskom kalendaru. To je vrijeme kada počinje nova kalendarska godina, a brojanjem 365 dana završava jedna. Ona se slavi različito u različitim krajevima svijeta.

Svaka regija ima različite običaje i kulturne tradicije koje su također popularne i koje ljudi brižno njeguju.

Prema najčešće korištenom gregorijanskom kalendaru, Nova godina počinje 1. siječnja. To je također bio prvi dan u godini u izvornom starom julijanskom i rimskom kalendaru, uglavnom nakon 153. pr. Kr.

“Sretna Nova godina” na Hrvatskom znakovnom jeziku

Kontradikcije u vezi Nove Godine

Mnoge druge kulture slave i poštuju svoj tradicionalni i vjerski kalendar u skladu sa svojim definiranim vrijednostima i tradicijama. To je zato što većina njih koristi lunarni kalendar i lunisolarni kalendar. Islamska nova godina, kineska nova godina

i tamilska nova godina najpopularniji su primjeri i te se prakse slijede u Nepal, Indiji, Pakistanu i drugim arapskim zemljama .

Različiti datumi za Novu godinu

Pronađeni su dokazi da su ljudi u srednjem vijeku u zapadnoj Europi također pomicali novu godinu dok se julijanski kalendar mnogo aktivnije koristio. Često su ga pomicali na 1. ožujka, 25. ožujka, 1. rujna, Uskrs i 25. prosinca. Međutim, u početku se u zapadnom svijetu koristilo mnogo civilnih kalendara, a sada su se dogovorili o korištenju jednog fiksnog datuma za Novu godinu, tj. 1. siječnja, što znači da je većina njih sada prihvatila gregorijanski kalendar.

Kako se dočekuje i slavi Nova Godina?

Postoje različite tradicije i svečanosti kako se slavi diljem svijeta. Ljudi u Španjolskoj uoči Nove godine dvanaest mjeseci jedu 12 mjeseci bobica grožđa za sreću i druge svrhe.

Danska ima jedinstven način proslave Nove godine. Bacaju tanjure i čaše na vrata svojih

rodaka i prijatelja kako bi otjerali zle duhove.

Ljudi u Grčkoj vješaju luk na ulazna vrata kao simbol ponovnog rođenja. Ljudi uglavnom jedni drugima čestitaju Novu godinu ovim jednostavnim rečenicama:

- Sretna Nova godina!
- Neka vam Nova godina bude blistava i topla!
- Neka vam Novoj zavoni najbolje od svega, obilje zdravlja, bogatstva i sreće.

*

**Skeniraj i pogledaj video kako znakovati
“NOVA GODINA”
na svjetskim znakovnim jezicima?**

*Neka svjetlo Božića obasja vas,
vaše obitelji i sve vaše životne puteve,
planove, poslove, susrete i snove,
da bi vam svi dani u Novoj 2024.
godini bili sretni i ljubavlju,
mirom i radošću ispunjeni!*

Pljesak DLAN- om

